

כיצד הגיע יוסף קרלנבוים למושל, למה כעסה פולה בן גוריון על בעלה ומי האיש שהגיש

נוסית ויסקי לגולדה

מסע נדלון

אלמוגי מאחורי גולדה כמו השמש בחנוכה

פולה ולה בן גוריון כינתה אותו "סטאלין הקטן", אחרים קראו לו "דוקטור לאירגון", אבל אחרי שגומרים לקרוא את 324 העמודים של ספר זיכרונותיו (המאבק על בן גוריון, הוצאת ידיעות אחרונות) מן השנים שבהן היה מזכיר מפא"י (מיפלגת העבודה כגילגולה הקודם), התואר הוהלם אותו הוא, המצטט הגדול.

זהו איש חיפה יוסף אלמוגי (כיום בן 78), העורך כסיפור חשבון עם כל אלה שצידדו בבן גוריון, לחמו בבן גוריון (וגם עם אלה שפסחו על שתי הסעיפים) בשנות ה-60 הראשונות, כאשר פרצה פרשת לבון, שהתייחסה למה שאירע ב-1954 ("העסק הביש") כאשר שר הביטחון פינחס לבון נתן, או לא נתן, את ההוראה להפעיל רשת חבלה חובת נגיה בערי מצריים, מתוך כוונה לסקי סד בין אצות הברית למצריים.

"גולדה פרצה בבכי!"

אלמוגי, עסקן פועלים, ששמו התחיל ללכת לפניו אחרי שהתנ"ך רב לצבא הבריטי של מילחמת העולם השנייה, לחיל החפרים (יחידות עוזר של חיל ההנדסה המלכותי), נפל בשבי הגרמנים בקרבות יוון ועמד כראש השבויים הארצישראלים (יחד עם איש קיבוץ גבעתיים, יצחק בן אהרון, לימים שרת החברה ומזכיר ההסתדרות).

הוא היה מזכיר מועצת הפועלים בחיפה עת נקרא לעמוד בראש מטה הבחירות של מפא"י לכנסת הרביעית. הצלחתו יוצאת הדופן (47 מקומות, המיספר הגדול ביותר של ח"כים שלו זכתה מיפלגה כלשהי בבחירות לכנסת כלשהי), הוליכה אותו הישר לתפקיד מזכיר המפלגה.

אך בין בחירות אלה לבחירות הב"א (אחרי הרדת לבון, בהן ירדה

אלמוגי באישיחברה מצטט נדלון, סלע איתן

מפא"י ל-42 מקומות) נפלה עליו פרשת לבון.

אלמוגי עמד לצד בן גוריון כסלע איתן, לא כן ותיקי מפא"י. וכך מספר אלמוגי (שאגב, גם אינו מתלהב במיוחד מחלקם של צעירי מפא"י של ארץ תם ימים והמבקר בצורה רי חריפה את התנהגותם של משה דיין ושימעון פרס) על אחת הפגישות של ראשי מפא"י, שכנראה כראוי לצמרת מיפלגת פוע"ל לים התכנסה במלון הדיוקרה של שנות ה-60 דווקא, מלון הערוץ שעל חוף הר צליה: בן גוריון התקף את שני יריביו, (או שריהינגן) ולמן ("ויאמה") ארן (ואו שרת החוק) גולדה מאיר... וזיאמה החוויר... ואילו גולדה פרצה בבכי". הדוקטור לאירגון ידע מה לארגן

לגולדה. נזכר אלמוגי: "קמתי וליווית תיה לחרד הסמוך, ושם הרעתי אותה בעזרת כוסית ויסקי."

"שרת היה חיזור כסיד!"

בך זה נמשך. באינספור ישיבות ופגישות ניסו כולם לשכך, בחורף 1961, את הסערה. ומה שהיה חשוב לא פחות לראשי מפא"י — להסתיר את חילוקי הדעות הפנימיים מאחורי העיניים. מה שלא עלה תמיד יפה.

משנתכנס מרכז מפא"י בבניין תי אטרון אוהל (שבשולי כיכר דיזנגוף בתל אביב והמשמש כיום כמרכז הפעילות התל אביבית של אולפני גולד גלובוס) ליישבת חיסולו הסופי של לבון כאיש ציבור, עלידי הרחתו מתפקיד מזכיר ההסתדרות (הרחח שאכן הוחלט עליה ב-159 נגד 96 קולות חברי המרכז), גילו הסדרנים באחת מעליות הגג שני צעירים מכורבילים במעילים עבים, שחררו לבניין באישון לילה כדי שיוכלו לעקוב מקרוב אחרי הדיון הסגור.

אחר מהם היה כתב העולם הזה והשני היה שלמה נקרימון, או כתב יד מן תנועת החרות המנוח, חרות ולימים יועץ התיקשרות של ראשיהממשלה מנחם בגין.

היתה זאת אותה הישיבה של מרכז מפא"י, שבה עלה משה שרת לרוכן "חיזור כסיד רועד מתמת התרגשות" ותקף את בן גוריון במילים שכבר נכנסו להיסטוריה: "לא הכבוד והצדק

"הוא באמת הזדקן!"

324 עמודי סיפורו של יוסף אלמוגי גדושים מובאות אינן קצו מפני הם של ראשי מפא"י, כל מובאה פנינה לפני עצמה, המעידה, בין השאר, מה הם חשבו באמת איש על רעהו.

● כך, למשל, אמר דוד בן גוריון על משה דיין: "חסרה לו אהבה לאנשים!"

● דיין לא נשאר חייב ואמר על בן גוריון, שהיה בן 75, כאשר הרכיב את ממשלתו האחרונה בחורף 1961: "הוא באמת הזדקן!"

● לוי אשכול, בתגובה להצעת משה שרת, כי כל אחד יפעל בנושא הדחת לבון לפי מצמונו: "בשם המצפון אפשר לקיים את עשרת הדיברות, אך אפשר גם להרוס עולמות!"

● משה שרת, בתגובה לדרישת בן גוריון להדיח את לבון ממנישרת מזכיר ההסתדרות: "ראשיהממשלה אינו יכול לומר למזכיר ההסתדרות — התפטר! כי לדבר הזה אין גבול. מחר יהיה זה עורך עיתון, מחרתיים יהיה זה ראש עיריית תל אביב!"

● והשוואה משעשעת על התפקידו של שליח ציבור, מפני של ראובן ברקת, באותם ימים שגריר ישראל בנורווגיה (וליימים יוד הכנסת), כשנתבקש להחליף את אלמוגי בתפקיד מזכיר המפלגה, משזה נתמנה לשר בלי תיק: "תפקידו של שליח ציבור כתפקיד השמש בחנוכה — להדליק נרות ולשמור עליהם!"

אלמוגי בשיאו (1959) סטאלין הקטן, דוקטור לאירגון

משמים נר לרגלנו, אלא הפחד והחשבוני!

גור אריה חי וקיים

בכל זאת, ישראל לפני 27 שנים היתה ישראל אחרת. אמנם נמצאו אנשים מפוכחים, שידעו להוכיח, נוכח הצלחת העיר דימונה בדרום, שיש עתיד לחוץ ולשם כך הם הסתמכו על כך שרק כמה שנים קודם לכן הציע מי שהציע לקרוא לעיר האטום בנגב "דימונה".

אבל החוץ בהווה של 1961 היה עדיין ירחמיאלי למדי. כך הכתיר הפועל הצעיר, שבועון מפא"י המנוח, שממנו מצטט אלמוגי בהרחבה, את המאמר הראשי שדן בהרדת לבון בכותרת "הכרעה אשר עיצבון בה". ואחרי ההצ'לחה היחסית בבחירות לכנסת החמישית הודיע הפועל הצעיר: "גור אריה מפא"י חי וקיים וכוחו עימו!"

ואכן כוחה של מפא"י באמת היה באותן שנים עימה. כך, למשל, הוצב אהרון בקר, מי שירש את משרת מוד כיריההסתדרות מפניחם לבון, רק במקום 24 ברשימה לכנסת (בניגוד לישראל קיסר, למשל, המוצב ב-1988 במקום הרביעי ברשימה לכנסת ה-12).

ומי הוצב במקום ה-23 ברשימה לאור תה כנסת? שימעון פרס. אבל הוא היה, כפי שאלמוגי טורח להוכיח על פני שני עמודים, שבהם הוא מפרט רשימת כל 120 מעמדי מפא"י לכנסת החמישית, במקום לא רע.

אחרי הכל הוצב באותה רשימה הצ'ייר וסופר-הילדים נחום (שביל חפוחי-הזהב) גוטמן רק במקום ה-101, שחקן הביסה אהרון מסקין במקום ה-103 ודמות הייצוג של העדה הספרדית, הסופר יהודה (עליונות עקביא) בורלא רק במקום ה-120.

אריקווי העולם הזה

כשג'ט' ג'יע - אילת תראה אחרת. אילת. ספטמבר '88